

На основу члана 30. став 3. Закона о средствима за исхрану биља и оплемењивачима земљишта („Службени гласник РС”, број 41/09),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК
о условима и начину вршења прегледа средстава за
исхрану биља и оплемењивача земљишта, начину узорковања
и достављања узорака и броју и величини узорака ради
испитивања у промету и примени

"Службени гласник РС", бр. 86 од 17. новембра 2010, 41 од 27.
априла 2012.

1. Уводне одредбе

Предмет уређења

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују услови и начин вршења прегледа средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта, начин узорковања и достављања узорака и број и величина узорака ради испитивања у промету и примени.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребље

ни у овом правилнику имају следеће значење:

1) *алати за узорковање* јесу алати који се користе за узимање појединачних узорака, односно који се користе за припрему лабораторијског узорка из збирног узорка или припрему аналитичког узорка;

2) *збирни узорак* јесте комбинована и добро измешана група појединачних узорака узета из исте јединице узорковања;

3) *јединица узорковања* је количина производа који формира јединицу и која поседује униформна (уједначена) својства;

4) *лабораторијски узорак (коначни узорак)* јесте репрезентативни део умањеног узорка, који представља количину материјала која је узета из збирног узорка;

5) *партија* јесте количина средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта која је произведена истим технолошким поступком, утврђеног прописаног квалитета (партија у производњи), односно количина за коју је произвођач у време отпремања утврдио исти квалитет (партија у промету), односно количина одређене врсте средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта, истог одређеног квалитета и порекла, која се увози (партија при увозу);

6) *појединачни узорак* јесте количина производа узета са једног места из исте јединице узорковања;

7) *смањени узорак* јесте репрезентативни део збирног узорка добијен из јединице узорковања поступком смањивања;

8) *узорак за испитивање* јесте узорак припремљен из лабораторијског узорка који формира Правно лице које обавља послове лабораторијског испитивања узорака средстава за исхрану биља узетих у поступку инспекцијске контроле ради провере физичких и хемијских особина (у даљем тексту: Правно лице које обавља послове од јавног интереса). Од узорка за испитивање узима се део за испитивање.

2. Услови и начин вршења прегледа средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта

Услови прегледа

Члан 3.

Ради обављања фитосанитарног прегледа средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта (у даљем тексту: средства за исхрану биља) у промету и примени треба да се обезбеди потребно особље за:

1) преглед документације, а нарочито за померање (утовар и истовар) средства за исхрану биља;

2) узорковање.

Начин вршења прегледа

Члан 4.

Преглед средства за исхрану биља у промету и примени врши се на следећи начин:

1) идентификација средства за исхрану биља, и то:

(1) упоређивањем података из документације која прати средство за исхрану биља са подацима на паковању, ако је средство за исхрану биља упаковано, као и података из решења о упису у Регистар средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта,

(2) провером података о постојању привремене или трајне забране производње и промета или услова под којима се средства за исхрану биља могу производити, стављати у промет и примењивати,

(3) провером да ли је за средство за исхрану биља издато решење о коришћењу у научноистраживачке сврхе,

(4) провером доказа о вођењу евиденције о примени средства за исхрану биља и достављања те евиденције;

2) преглед паковања, ако је средство за исхрану биља упаковано, и то прегледом:

(1) садржаја декларације,

(2) садржаја упутства за примену, које мора бити у складу са посебним прописом којим се уређује декларисање средстава за исхрану биља;

3) објекта у којем се средство за исхрану биља складишти, укључујући и превозна средства која се користе за превоз средства за исхрану биља, тако што се проверавају подаци који се односе на тај објекат, и то:

(1) да ли је произвођач извршио контролу квалитета сваке партије произведеног средства за исхрану биља, као и да ли води евиденцију о контроли квалитета пре стављања у промет и доставља евиденцију о произведеним и у пр

омет стављеним количинама средства за исхрану биља,

(2) да ли је дистрибутер, односно увозник уписан у Регистар дистрибутера и увозника, као и да ли води евиденцију о продаји и доставља евиденцију о стављеним количинама средства за исхрану биља у промет.

Подаци о прегледу Члан 5.

О извршеном прегледу средства за исхрану биља у промету и примени сачињава се записник, који нарочито садржи податке о датуму и месту прегледа, пореклу, произвођачу, увознику, дистрибутеру, узорковању средства за исхрану биља и одступању од метода узорковања, броју и величини узетих узорака средства за исхрану биља, као и да ли су и у којем року средства за исхрану биља у расутом стању била заштићена од атмосферских утицаја.

Подаци о узорковању средства за исхрану биља из става 1. овог члана нарочито се односе на:

- 1) ознаку узорка;
- 2) назив и тип средства за исхрану биља;
- 3) назив и седиште правног лица и предузетника, односно име и презиме и адресу физичког лица код кога узорак узет;
- 4) место на којем је узорак узет (адреса складишта и сл.);
- 5) датум узимања узорка;
- 6) начин и број паковања средства за исхрану биља;
- 7) величину јединице узорковања;
- 8) број узетих појединачних узорака;
- 9) околности приликом узимања узорка (ако су постојале).

Брисан је ранији став 3. (види члан 1. Правилника - 41/2012-6)

3. Начин узорковања и достављања узорака и број и величина узорака

Начин узорковања

Члан 6.

Узорковање средства за исхрану биља и достављање узорака на испитивање спроводи се без одлагања, при чему се предузимају одговарајуће мере да би се обезбедила репрезентативност узорака.

Узорковање се врши ручно или механички, алатима за узорковање који треба да буду чисти и суви.

Алати за узорковање и шематски приказ начина узорковања дати су у Прилогу 1 – Алати за узорковање и шематски приказ узорковања, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Узорковање се врши тако што се за:

1) средства за исхрану биља која су у чврстом стању и расутом стању, појединачни узорци узимају са површине, односно 10 cm испод површине, из средине по дубини и са дна, при чему сонда треба да буде уроњена највише 10 cm од дна;

2) упакована средства за исхрану биља у чврстом стању, у случају да се садржај у паковању згрудвао, паковање издвојено као појединачни узорак баца једанпут или два пута са мале висине (40 до 50 cm) на под ради уситњавања;

3) упакована средства за исхрану биља у течном стању појединачне узорке пре узорковања треба хомогенизовати.

При узорковању упакованих средстава за исхрану биља у чврстом или течном стању појединачни узорци морају бити неотворена и неоштећена паковања.

Алати за узорковање

Члан 7.

Узорковање се врши алатима који су израђени од материјала који не утичу на карактеристике средства за исхрану биља које се узоркује.

Узорковање средства за исхрану биља у чврстом стању врши се следећим алатима:

- 1) лопатом равног дна и вертикалних страница или
- 2) сондом за узорковање са дугачким отвором и одељцима или
- 3) посудом за узорковање са покретне траке.

Димензије сонде за узорковање морају одговарати величини честица, гранула и карактеристикама дела средства за исхрану биља из кога се врши узорковање (дубина контејнера, величина врећа и др.).

Разделник (ротациони, са жлебовима и сл.) се употребљава за поделу узетих узорака на једнаке делове, а може се користити и за припрему збирних, смањених узорака и лабораторијских узорака. Смањивање узорка се може вршити и методом четвртања.

Ручно узорковање средства за исхрану биља у течном стању врши се цевима, сондама, боцама или другим одговарајућим алатом, којим се може узети случајни узорак из јединице узорковања.

Партија
Члан 8.

Количина средства за исхрану биља која подлеже прегледу у промету и примени може да се састоји од једне или више партија.

Партија не може да буде мешавина различитих квалитета или различитих процеса производње.

Јединица узорковања
Члан 9.

Величина јединице узорковања треба да је прилагођена тако да се може узорковати сваки њен саставни део.

Величина јединице узорковања из става 1. овог члана дата је у Прилогу 2 – Величина и број узорака за контролу средстава за исхрану биља и сировина (у даљем тексту: Прилог 2), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Појединачни узорак
Члан 10.

Сваки појединачни узорак узима се са случајно изабраног места у јединици узорковања, а ако је то физички немогуће, појединачни узорак се узима са случајног положаја у приступачном делу јединице узорковања.

Појединачни узорак, односно узорци треба да садрже довољну количину материјала да би се обезбедио захтевани лабораторијски узорак, односно узорци из јединице узорковања.

Појединачни узорци треба да буду приближно једнаке величине.

За средства за исхрану биља у расутом стању, чврстом или течном стању, у контејнерима већим од 100 kg јединица узорковања се привидно дели на одређен број једнаких делова. Број делова одговара броју појединачних узорака, при чему треба бити издвојен најмање један, насумице изабран, узорак са сваког тако подељеног дела.

Када то могуће учинити, узимање појединачних узорака врши се приликом померања јединице узорковања (утовар или истовар). У том случају, узорци се узимају са случајно изабраних, замишљених делова приликом померања јединице узорковања.

За средства за исхрану биља у чврстом или течном стању, упакована у паковања мања од 100 kg, после избора траженог броја паковања за узорковање, део садржаја сваког паковања се одстрањује. Ако је потребно, појединачни узорци се узимају после сваког засебног пражњења паковања.

Минимални број појединачних узорака који се узима из јединице узорковања, у зависности од њене величине, дат је у Прилогу 2.

Збирни узорак Члан 11.

Збирни узорак формира се од узетих појединачних узорака.

Појединачни узорци средства за исхрану биља у чврстом стању стављају се на чисту и суву подлогу (папир, пластична фолија, чиста подлога од дасака и сл.) и добро се измешају ради хомогенизације.

Појединачни узорци треба да садрже довољно материјала како би се обезбедило да сви лабораторијски узорци буду узети из збирног узорка.

По јединици узорковања потребан је један збирни узорак.

Укупна маса појединачних узорака који чине збирни узорак дата је у Прилогу 2.

Лабораторијски узорак Члан 12.

Ради формирања лабораторијског узорка садржај збирног узорка пажљиво се измеша. Ако је неопходно, збирни узорак се смањује до најмање 4 kg (смањени узорак), коришћењем механичког раздљивача или методом четвртања.

Метода четвртања спроводи се на следећи начин:

1) збирни узорак се стави на подлогу у слој дебљине 5 cm у облику квадрата и подели се дијагоналним цртама на четири једнака дела;

2) два супротна дела збирног узорка се одбаце;

3) преостала два дела збирног узорка се поново измешају и разастру по подлози у слој дебљине 5 cm у облику квадрата и четвртају док се не добије узорак масе најмање 4 kg.

Припремају се најмање три лабораторијска узорка у приближно истој количини (најмање 1 kg), који се означавају бројем: „1“, „2“ и „3“ и са којима се поступа на следећи начин:

1) узорак означен бројем: „1“ доставља се Правном лицу које обавља послове од јавног интереса уз налог за испитивање;

2) узорак означен бројем: „2” задржава фитосанитарни инспектор ради евентуалног поновног испитивања. После завршеног испитивања тај узорак се преузима, у року од 15 дана;

3) узорак означен бројем: „3” уступа се лицу код кога је узорковање извршено.

Лабораторијски узорци пакују се у одговарајуће непропусне, чисте, суве и неупотребљиване врећице или посуде, које не могу променити својства узоркованих средстава за исхрану биља и које треба херметички затворити и запечатити службеном пломбом.

На једној страни службене пломбе утискује се скраћеница: „ФИ”, а на другој страни одређени серијски број.

Испитивање се врши на најмање једном лабораторијском узорку.

На узорак се ставља етикета, која се не може скинути без повреде пломбе и која нарочито садржи следеће податке:*

1) шифру узорка;*

2) тип средстава за исхрану биља;*

3) потпис и печат фитосанитарног инспектора који је узео узорак.*

Подаци који су наведени на етикети треба да буду написани јасно и читљиво, на начин да се не могу избрисати, мењати или одстранити.

*Службени гласник РС, број 41/2012

Узорак за испитивање
Члан 13.

Узорак за испитивање формира се од лабораторијског узорка који се, по потреби, смањује или дели.

Маса узорка за испитивање не може бити мања од 500 gr.

Шифрирање узорака
Члан 14.

Узети узорак се шифрира.

О шифрирању узорка води се записник.

Записник о шифрирању узетог узорка представља службену тајну.

4. Завршне одредбе

Престанак важења ранијег прописа
Члан 15.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о промету, увозу и узорковању ђубрива („Службени лист СРЈ”, број 59/01 и „Службени гласник РС”, број 78/09 – др. правилник).

Ступање на снагу правилника
Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у
„Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-262/2010-09

У Београду, 10. новембра 2010. године

Министар,

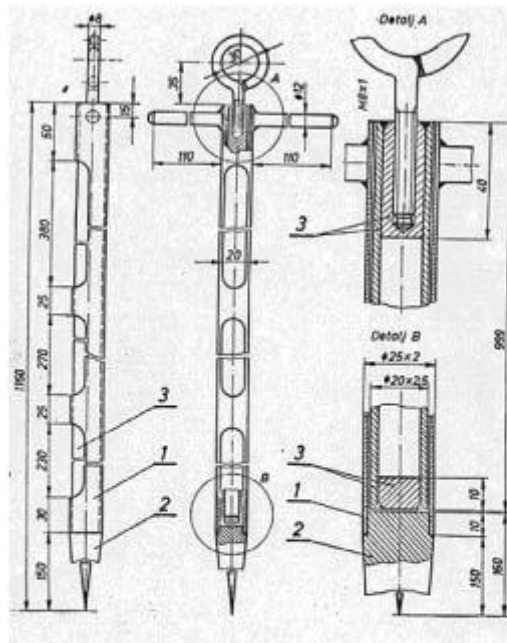
др **Саша Драгин**, с.р.

Прилог 1

Алати за узорковање и шематски приказ узорковања

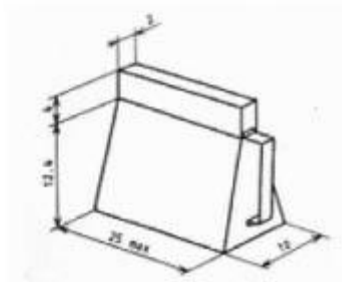
1. Алати за узорковање

Слика 1. Сонда за узорковање

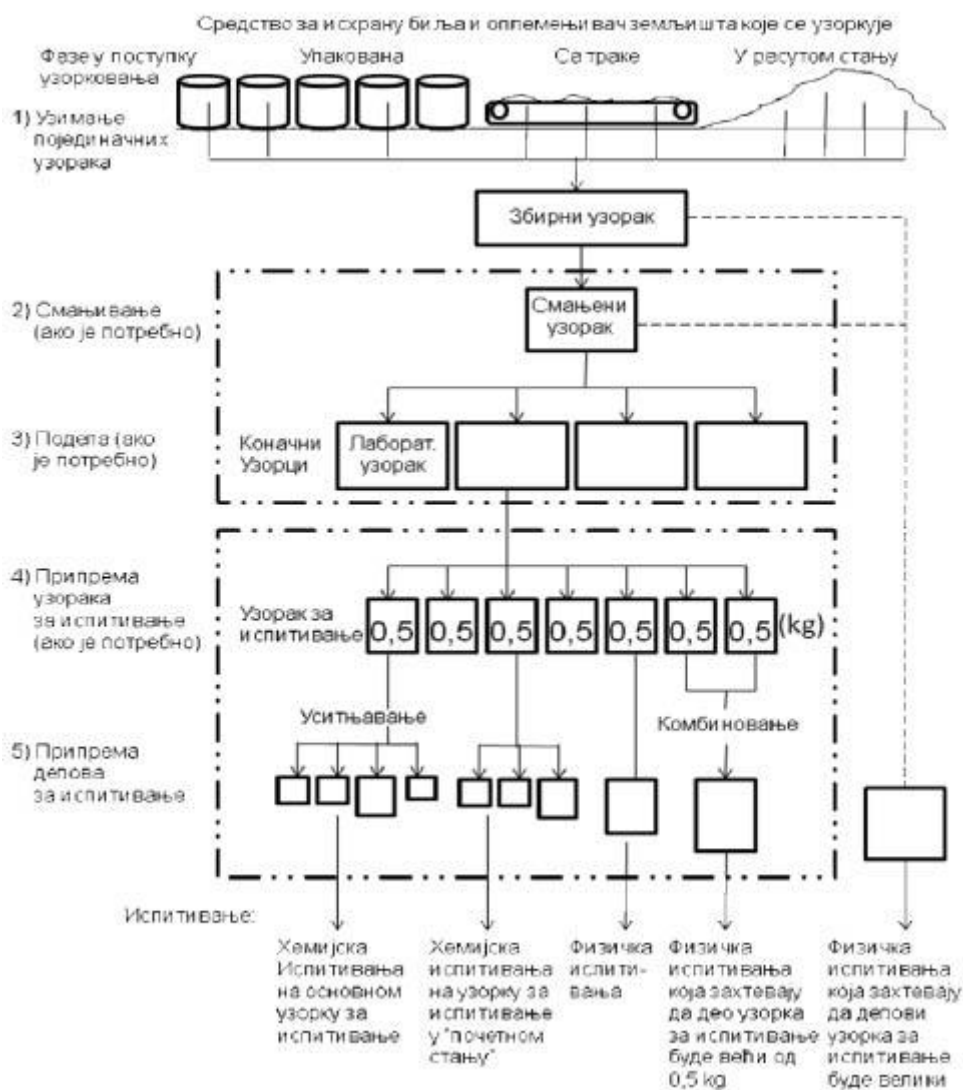

1 – тело сонде; 2 – шиљак (вођица); 3 – потисна шипка

Слика 2. Посуда за узорковање са покретне траке

2. Шематски приказ узорковања

Величина и број узорака за контролу средстава за исхрану биља и сировина

1. Величина јединице узорковања и минимални број појединачних узорака

1.1. Расута средства за исхрану биља у чврстом или течном стању и сировине у контејнерима већим од 100 kg

Величина јединице узорковања у тонама	Минимални број појединачних узорака
< 2,5	7
2,5 – 80	$\sqrt{20 \times \text{број тона јединице узорковања}}^{(1)}$
> 80	40

1.2. Упакована средства за исхрану биља у чврстом или течном стању и сировине у контејнерима мањим од 100 kg

Величина јединице узорковања	Минимални број појединачних узорака	
	Паковања > 1 kg	Паковања до 1 kg
< 5 паковања	Сва паковања ⁽²⁾	4
5 – 16 паковања	4 ⁽²⁾	
17 – 400 паковања	$\sqrt{\text{број паковања који чине јединицу узорковања}}^{(1)}$	
> 400 паковања	20	

⁽¹⁾ Ако добијени број није цео број, децималан број се мора заокружити на следећи цео број.

⁽²⁾ За паковања чији садржај не прелази 1 kg, појединачни узорак ће бити садржај једног оригиналног паковања.

2. Збирни узорак

Укупна маса појединачних узорака који чине збирни узорак не сме бити мања од:

Укупна маса појединачних узорака		
Расута средства за исхрану биља у чврстом или течном стању и сировине у контејнерима већим од 100 kg		4 kg
Упакована средства за исхрану биља у чврстом или течном стању и сировине у контејнерима мањим од 100 kg	Паковања > 1 kg	4 kg
	Паковања до 1 kg	Маса садржаја најмање 4 оригинална паковања, односно до укупне масе појединачних узорака најмање 4 kg
Амонијум нитратно ђубриво са високим садржајем азота		75 kg